

JELENKOR.

17. szám

Pest, szombat február 27.

1836.

Foglalat: Magyarország (nádori közbenjárás sikere a magyar nyelv dolgában; kinevezések; Szilassy professor beiktatása; Pest és Pozsony népszaporodása; tiszai hid Poroszlónál; aprók) Krakó (ausztriai seregek szállják meg Krakó.) Anglia (O'Connell beszédének folytatása; alsóházi ülések február 9—11.) Franciaország (új minisztérium meg sincs; Fieschi hiúsága 's porének folytatása.) Spanyolország (had hírek; elégtelenség Cordovával; pápa ő szentsége szávai.) Portugália. Amerika. Németország. Gabonair 's pénzkelet.

M A G Y A R O R S Z Á G.

Pozsonyban febr. 19kén az elegy ülést Nádor ő fősége a következő öröndetes jelentéssel nyitotta meg: Az országos tanácsokozások folytában az országosan egybegyült KK. és RR. kívánatai a magyar nyelv ügyében a mélt. fő RR. és tek. RR. megegyezéssel, még a lefolyt év végén közbenjárásomra bizattak. Ohajítottam volna e' bennem helyzett bízadalomnak sietve megfelelni; de tudják a' RR. miképen egészségem súlyos változása által huzamos ideig gátolva valék. Ezt azért említem, hogy a' KK. és RR. előtt annak oka tudva legyen mire nézve a' reám bízott eljárás foganatja felől jelentésemet csak mai napon tehetem. Én az országosan összereseglett KK. és RR. kívánati alázatosan előterjesztém 's ő es. k. Fölségétől kedves magyar nemzetet iránt viseltető atyai indulatja szerint, a' következő kegyes kir. választ vettem: "hogy már ezen országgyűlés alatt az alkotandó törvényezikkek magyar és diák nyelven terjesztessenek föl ő főségének, támadható kétség esetén azonban, az eredeti magyar szerkesztés legyen elhatározó (ut his iam sub comitiis, condendi articuli lingua hungarica et latina suae Majestatis sanctioni subalternantur, in casu tamen emergentis dubii, originalis textus hungaricus, pro dirimente habeatur.)" Erre a' gyűlekezett sokáig tartott éjlen-kiáltásokra fakadt. Visszaállván a' esend, ő es. kir. fősége beszédét imígy folytató: Nem lehet egy uttal nem jelenetnem, miképen ő fősége azon erős várakozásban van, hogy az országosan egybegyült KK. és RR. elhárítván a' még fenforgó nehézségeket, a' tanácskozás alatt levő tárgyakat minél hamarabb fölfogják terjesztetni, — újabb bizonyosság levén arra, hogy ő es. kir. Fölsége hív Magyarainak igazságos és törvényes kívánatit betölteni mindenkor kész legyen" (ismételt éjlenkiáltások). A' kir. személynök a' KK. és RR. nevében, az ország-bírája pedig a' fő RR. részéről fons. Nádorunknak magyar ajku köszönetet mondtak. A' főhg. Nádor bizonyosakká tetté az Ország RR. eit, hogy a' Haza boldogságának előmozdítására előtte minden alkalom kedves leszen 's tiszta szívből ohajítja, hogy igyekezetét mindenkor ily siker koronázhassa. Ezzel az ülést elosztatá 's eltávolozván a' terem ajtaját szüntetlenül harsogó éjlenkiáltás kísértetett. — Más nap a' KK. és RR. kerületi ülésben elhatározták, hogy a' tárgyakat, amint egyenkint elkészülnek, nyomban föl is fogják terjesztetni.

Dr. Würtler József kat. ezred orvosát, 's ő es. kir. főségének az Ország Nádorának udv. orvosát, ő es. kir. fősége febr. 9ki legfensőbb határozata szerint fötisztikari-orvosi ranggal méltóztatott fölrüházní.

Ő es. kir. fősége a' magyar tengerszélien ujon fölláltított ideigleni ső- és 30ad-fölügyelőségre Fiumében Mayer Józsefet a' zágrábi ső- és 30ad fölügyelőjét; a' selmeci főkamargrófósnál megürrült concipistaságra pedig Szakmáry Józsefet a' besztercebányai törvényszék helyettes actuariusát méltóztatott kinevezni.

A' magy. kir. udv. kamaránál, ő es. kir. fősége, Öttinger András titoknokot egész fizetése meghagyásával nyugalmazni, 's a' bécsi es. kir. közöns. udvari kamarától Igyártó Pál concipistát, titoknokságra áthelyezni méltóztatott.

Pesten ünnepélyes szertartással ment végbe f. h. 23án nt. 's tud. Szilassy János eddig szombathelyi lyceumbeli tanítónak 's a' m. t. akadémia rendes tagjának az egyetem professorai sorába, mint az egyházi pástorkodás tanítójának ígatása n. Dercsik János k. tan. 's theol. kar-igazgató által. Fölölvastatván ugyan is az összereseglett nevéndékpapság előtt az egyetem elnökének hivatalos tudósítása kinevezetéről, ékes 's rövid beszéddel emlité az igazgató ur a' tudós férfinak soknemű érdemeit, mellyek apostoli Fejdelmünk ily kegyére, 's a' Hazának figyelmére, mint jeles író, méltaták, miután tanítószerkének elfoglalására utasítván, szívreható szavakkal bízta reá az intézet növendékeinek mint hazánk és egyházunk serdülő reményeinek elme 's szívbéli művelését. Többszöri éjlen-kiáltással köszöntetvén ekkor a' t. férfu a' jelenlevőkütl, viszonsos érzelmeit mind az igazgató ur mind tanítványi iránt szerényen adta elő 's teljes igyekezetét ígervén tanítványi előmenetele eszközölésére, az ünnepet béfejezte.

Nevezetes, hogy járvány nyavalya vagy egyéb rendkívüli halálozási ok nélkül is, Pest városában a' közelebb lefolyt 1835ben sokkal felülmúlá a' holtak száma a' szülöttekét. Ugyan is az elsőbkek száma 3886, az utóbbiaké 3023, és így 863al született kevesebb mint megholt, ha csak azon tekintet nem pótolja a' szülöttek számát hogy az izraeliták szülöttei betudva nincsenek, mivel azon osztálytól a' szaporodás mennyiségét nem tudhatni ki, pedig nyilvános hogy ezen néposztály a' fővárosban nem utolsó számu. A' közelebb lefolyt hónapi szaporodás születettekben 253. — Pozsony városában a' halálozás mennyisége mult évben 989 volt, születetteké 1385, és így a' népszapo-

rodás 396; házasságra lépett 359 pár. A' halálozottak száma közt a' 80—90 közti kort megérte 7 férfi és 12 nőszemély, egy férfi 101, 's egy asszony 105 esztendő volt.

Haydn-nek „teremtés“ című oratoriuma vasárnap febr. 28kán negyedfél órakor fog a' városi nagy redoute-teremben előadatni, 's a' jövedelem a' pesti szegény-gyámolító intézet javára ajánlatik. Több mint 200, mind két nembeli műbarát egyesíti genicjét, ügyességét 's gyakorlottságát e' nemes célzatu nagy hangzásati ünnepre, hogy e' mesterművet 's ez által magát a' művészetet is a' két szomszéd város műkedvelői előtt méltólag kiüntesse, 's egyszerűságra a' vele összekötött jótékony célra gazdag kútforrást nyisson. A' résztvevők nemes készsége 's a' kitűzött jótékony cél, valamint a' közönség részéről teljes méltánylást érdemlenek, egy biztosan is hagyják reményleni, hogy a' nemes igyekezetet ohajtott siker koronázzandja.

Poroszló. Régi ohajtás, hogy hazánk kereskedési két főbb helyét Pestet és Debreczent rövidebb és szabályozottabb közlekedés kösse össze. Az egész baj a' tekervényes rozsz és hosszú utban, különösen pedig az évszaki időjárásokhoz képest a' Tiszán átkelésen fekkent. Ez utóbbira nézve már bold. II. József császár Poroszló vidékét tűzte ki, hogy ott a' Tiszán egy alkalmas hid által eszközöltessék a' rövidebb közlekedés. Örömmel fogja érteni a' közönség, hogy e' szándék most legközelebb valóban létesült 's Poroszló és Tiszafüred városok között a' hid már valósággal áll. A' munkák teljes elkészülte f. eszt. febr. 10kén történt meg. Az egész hid csupa tölgyfából van építve, hosszúsága 120 öl, szélességben 4 ölynyire járható, egyébiránt roppant 's erős alkatu mű. Építője 's tulajdonosa Pankotay György ur a' nagy munka bevégeztével, jelszen a' mondott febr. 10kén, minden napszámossnak, ki t. i. a' munkában részesült, lakomat adatott, ön lakása helyén pedig Tiszafüreden a' szegényeknek száz frtot osztatott ki. Nem hallgathatni el, hogy a' derék vállalathoz, melly egyébiránt jobbadán csak a' kereskedési köz viszonyok előmozdítása tekintetének köszönheti keletkezését, segéd kezekt nyújtottak a' tiszafüredi közbirtokosak is, mert a' tiszántúli szükséges 1219 ölynyi hosszúságu töltést, egy tölgfa zugó-hiddal együtt ok készítették. Az építómester, kinek terve 's fölügyelése alatt e' hid létre jött, Szolnok városnak egyik érdemes tanácsbeljé Szvitek János ácsmester ur. Hogy pedig név is díszítése az öly jeles hasznót ígérő új művet, közszavazat utáni tapsot nyerő megegyezéssel, dicsően országlo királyunk első évi uralkodása emlékeztére Ferdinánd hídjának kiáltott ki. Készséget nem szenved, hogy közlekedésre nézve e' hid által tetemes hiány van kipótolva, 's ha még a' postaut Kápolnáról Bessenyőnek, Poroszlónak, Medgyesnek, 's innét a' Szalkahalomnak vagy Hortobágy című vendéglőgondának Kadareg és így Debreczenig vétetnék irányba, egy pár év is elég lenne kimutatni, mennyire bizosult az előbb félelmeinek tartott ut 's mennyivel tulnyomóbbá lett kívált Debreczenre 's Erdélyre nézve a' már már igen is silányulni kezdő kereskedési összeköttetés.

A' kézdi-vásárhelyi legették szűkölködőbbek közt kiosztásra ő es. k. fősége az özvegy eszázárné a' pesti szegények dolgozó-intézetében kegyesen megrendeltetni méltóztatott: 50 takarót, 200 pár pamutharisnyát, 5 vég darócot és 10 vég vásznat.

Azon 263 pengő fthból, mellyet a' budai szénészársaság számára újévi ajándékl és segedelmiül Pest vmegye követi Pozsonyban összegyűjtöttek, az országgyűlési ifjuság 62 fto adott a' maga részéről.

Hevesben Fegyvernek felé febr. 15kén reggeli 4 óra tájban látható volt az égen délről éjszakkak tartó igen fényes és hosszú rakétaféle világosságot lövellő tűnemény, mellynek villogása az égboltozatnak nagy részén gyönyörűen általsugárzott.

Bécsben febr. 12kén sorvasztó lázban, mult ki élete 47ik évében b. Naláczy József, es. kamarás 's udv. tanácsnok az erdélyi kancellariánál.

K R A K Ó.

Krakobul jött legújabb közlemények szerint a' lengyel menekvők kitakarodására kitűzött határnap lefolyt a' nélkül, hogy a' védhatalmak jegyzékeihez képest az ottani kormánytanács elegendő lépést tett volna a' sürgetett kiültás végbehajtására. A' tanács t. i. megelégedett azzal, hogy egyszerű fölszólításokat bocsásson közre, de különben a' végbehajtásra sem saját erejét nem használta, sem azon eszközöket segedelmiül nem kérte, mellyeket a' védhatalmak támogatásra rendeltek. Ehöz képest febr. 16ikaig este Podgorczén mint kitakarodásra kitűzött helyen csak igen kevés számú ember jelent meg, 's azok is nem annyira az érdekelt lengyel menekvők valának, mint inkább más bizonytalan sorús emberek, kik vagy a' munkaházakkal előcsátatva vagy saját

szántokból további élelem-keresés miatt költöztek ki Krakóból. Illy körülmények közt a védhatalmak ügyviselői előleges utasításainál fogva közös jegyzéket küldöttek az igazgató tanácsához, melyben kijelenték, hogy mivel a tanácsnak a sürgetett rendszabály kivételére sem erejét nem tapasztalják, mert a végrehajtást munkába nem vette, sem akaratját nem látják, mert a nagylelkűen ajánlott segéd erőt használni nem kívánja; magok fognak a végrehajtáshoz nyulni 's a határon álló ausztriai katonaság parancsnokának tudni adni, hogy seregeivel nyomuljon be a városba. Erre Kaufmann gen. őrnagy mint az ausztriai sereg parancsnoka, más nap febr. 17-ikén Krakó városát seregeivel megszállotta, 's kiadott hirdetményében a bécsi congressusi oklevél 9ik §sára hivatkozva jelentő küldetését a sürgetett rendszabály eszközésére. E' hirdetmény tartalma szerint: minden ki nem Krakóban születvén, az utóbbi lengyel zavarokban akár mint tiszt vagy köztiszt a seregnél, akár más minőségben résztvett, 's most a krakói szabad status határiban tartózkodván, ha bár azóta e' statusban polgárisodást vagy polgári vagy katonai hivatalt nyertek volna is, 6 nap alatt kitakarodni tartoznak, ha csak a 3 védhatalomtól a ben tartózkodásra nyert különös engedelmet vagy udevelet nem mutathatnak elő. Kiköltözésre 's összegyűlékvésre kitűzött pont a krakói status szélén Podgorcze. A' védhatalmak seregeit, míg azok a krakói statusban maradnak, ezen status lesz köteles tartani. Végrehajtási 's a városnak nyugalmát főtartási tekintetben a krakói igazgató-tanács alárendelve lesz e' katonai hatalomnak. A' kitakarodni kötelesek közül, ha valaki alá nem vetné magát a kitűzött rendszabálynak, vagy a kijelölt pontot kerülve más uton akarva titkon a' statusból kimenekedni, valamint azok is kik az illy lappangókat rejtekben tartanak, érdemlett büntetéseket vendik.

A N G L I A.

Folytatása O'Connell beszédének az alsóház febr. 4-ki ülésében a' megnyitó beszédre adandó felirás ügyében: „Skózia férfiai, úgymonda, ezrenként sereglének hozzám, 's az angolok tetszékialtozása még most is hangzik fülemben. (Oh! oh!) Igenis Birminghamban 40 ezer férfi tetszékialtással üdvözle. Csak nevesetek rajta gúnyosan, én még is azt mondom, hogy Birmingham kiragadta kezeteikből a' reformot. (Harsogó tetszés a' szabadalmú oldalon.) Felszólítottam a' birminghami népet, hogy szerezzen igazságot Irlandnak 's akkor az irlandi nép soha sem kívánandja az unio felbontását. Igenis, az irlandi nép megegyezett abban, hogy föl hagy ezzel, 's mi Anglia iránt soha sem szegtük meg szavunkat. Ugyanazon megbízással jelenek itt meg a' britt parlamentben: Igazságot Irlandnak, 's azután egy szót se többé az unio-felbontásról! — Színtelt alázat nélkül hirdetem előttek megbízatásomat; én nem városnak, nem városkának, nem megyének, hanem millióknak vagyok képviselője 's milliók bizodalmaival bírok. Legyetek igazságosak népem iránt, 's nem lesz többé mit félnetek egy repealer izgatásától, nem lesz mit félnetek Irlandtól, hanem mindent remélhetek, 's nem lesz közünk külön-külön többé. De ha megtagadjátok tőlünk az igazságot, legyen sajnálat vesztélyekre. (Halljuk! nevetés az ellenző félén.) Midőn azt mondom, „saját vesztélyekre,“ azzal nem Angliát szándékom fenyegetni. (Harsogó tetszés 's nevetés az ellenző félén.) Én nem fenyegetőzőm, de igazságra hivatkozom. (Tetszés.) Az igen tisztas baronet 's a' ns lord szent szövetsége ellen kell é harczolnom? Az igen tisztas baronet is, úgy tetszik, felülről várt most sugalást (a' felsőházból.) Hirtelen megzendült onnan egy szózat; rajta tehát, fel Irland ellen! (tetszés, kacaj, néhány szózat: „nem, nem!“) Emelitt ezután az irlandi hatóságok visszafeléseit, 's dicseri a' ministeriumot: névszerint Mulgrave lord igazgatását Irlandban, 's ismétvén igéri, hogy az unio-felbontással Irland egészen föl hagyand, mihely jogegyenlőségre jutand Angliával, és Skóziával. Ezután így folytatja: „Ne fenyegetek előttem az unióról, mikép az most fenáll, kabineti parancsra épített pergament-unióokról. Emlékeztetek meg, hogy Irlandban hét millió egyhü é, 500ezernyi másütével szemközt, 's ama' milliók el vannak tökéve minden békes eszközzel igazságot szerezni maguknak, ha lehet, Angliától, ha nem, önmaguk által. (Oh! oh! 's halljuk!) Nem fenyegetés gyanánt mondom ezt. (Oh! oh!) De ha teljességgel úgy akarjátok, ám legyen hát fenyegetés; (halljuk!) de alkotmányos. Soha sem szegtünk meg törvényt; békes uton esikartuk ki hatalmasink ellenszegülő markáikból egyik engedélyt a' másik után, törvényesen küzdve mindenkor. Igen sajnálnám, ha előbbi izgatásomat megint el kellene kezdenem; de tudjátok meg, hogy ámbár az öregség utól ért, szívem még is ifjú és friss, mint mindig, és szükség esetén kész vagyok még egyszer megkezdeni a' tusát hazám szabadságáért, azon országért, melynek hogy fizetett ügyviselője vagyok, dicseksezem. Olly helyzetben állok én, minöben férfi még nem soha. Bérese, (Miethling) szolgája, 's ha ugy akarjátok, rabszolgája vagyok az irlandi népnek, de képviselője 's érzelminek hi tolmácsa 's eszköze. (Tetszés.) 'S mit kívánok most népem számára? Csak azon remény kifejezését, hogy Irland a' testvér szízzettel egyenlő jogot nyerjen. Nem kedvezést, nem husz milliónyi kölcsönt, hanem csak ószinte reménysőt. Meg fogjátok e tagadani ezt, megtagadjátok e? Nem akarom mondani, meritek e? hanem csak szerényen akarlak benneteket felszólítani, mint angol becsületes férfiakat, seregljétek össze ma éjjel a' ministerium körül, 's adjátok meg valahára Irlandnak szegény vizasztalását azon reménynek, hogy végre igazságot nyerend.“ (Tetszés kísérte beszédét, midőn leült.) Öst. Beoh.

A' Globe szerint a' király O'Connell iránt, midőn ez az alsóház azon küldöttségével, mely a' válaszfőirást benyújtá, febr. 6-án a' királylakban megjelent, igen szivesnek (very cordial) mutatkozott, mire a' toryk hihetőleg orrot firtogtatnak.

A' kormány meglevén győződve arról, hogy a' tériük igen alkalmasok a' keletindiai barnák nevelésére, önkényleg 10 ezer ft. sterlinget ajánlott e' végre a' tériü társaságnak, azon egy föltét alatt, hogy a' társaság még 5000 ft. sterlinggel járuljon hozzá aláírás útján. Az igazgatók ezen ajánlást nagy örömmel fogadták.

Az alsóház febr. 9-én tömve volt, mert vágytak tudni a' ministerium által a' tized-váltás iránt javaslandó rendszabályokat Angliában és Walesben. Russell lord előleges értesítés után elő is adá a' kormány tervét, mely abban áll, hogy az új szegényi törvény létesítésére kinevezetthez hasonló középponti hatóság állíttassék melly előtt történjék a' tizedváltás. A' váltás maximuma száztól 70, minimuma pedig 60 a' vegyes jövedelemből, 's ez úgy történjék, hogy a' tized helyett bizonyos pénzmennyiség adassék, mely a' búza, árpa 's zab utóbbi hét év óta becsmerleget szerint határozassék meg. Peel azzal akará e' törvényjavaslatot gyanuba hozni, hogy az majd egészen hasonlít az általa javaslatba hozotthoz vagy hozni akarthoz 's Russellnek meg adatott az engedelem. Ezután szabad-ügyeket kért törvényjavaslat-előterjesztésre az idegenek összeírása ügyében, mivel az eddig fenálló törvény terhes formasságok alá veti az idegent. Hume, Roebuck 's egyéb tagjai a' radical pártnak, nola ellen nem szegültek a' törvényjavaslat behozatálának, de azt kérdezték: szükség e az utazókat illy alkalmatlan 's terhes formasságok alá vetni. — Az alsóházban febr. 11. Hardy kérelmet nyújtott be az O'Connell és Raphael közt állított némi választási megvesztegetés iránt. Bruen ezredes O'Connell viselőt csudásnak mondotta, 's fjtát O'Connell I-t vádlá megvesztegetésről. O'Connell sereültk érzé magát, 's ohajította volna hogy a' vád inkább ellene tetszék, de azután oda nyilatkozék, hogy O'Connell I. majd ki fogja magát a' vád alul tisztítani. —

FRANCZIAORSZÁG.

A' ministerkérdés még 13-án sem volt megoldva. 11-én ismét névjegyzék kérége a' csarnokon, mely szerint Thiers a' kabinet elnöke 's egyszersmind külminister lenne, Dupin igazsági, Duchatel pénzügyi, Sauzet nyilvános oktatási, Passy kereskedési, Maison marsal hadi, Duperré admirál tengerügyi. Az új ministerium Guizonak megszerezné a' követkamara elnökségét, Broglie hg. Londonba követnek küldetnék; Persil pedig páirré nevezetnék, 's végre d' Argout bank-kormányzó maradna. Azonban 12-ig estve mindeből semmi sem bizonyult be, 's valamennyi lap csak azt állította egyhanguan, hogy Dupin, Passy és Sauzet föl-hagytak az alakítandó ministeriummal, mert hihetőleg olly feltételeket kíváná tőlök a' király, melyeket nem teljesíthetnek. — A' Messager azt beszéli, hogy ama' biztosság, mely a' Gouinféle indítvány-megvizsgálásra küldetett ki, f. 12-én összegyült, 's Odier-t elnökévé, Salvandyt titkárává, Lacave-Laplagne-t pedig tudósítójává nevezte ki, 's minthogy ezek a' volt ministerium baráti, eből azt következteti a' Messenger, hogy a' biztosság többsége hihetőleg 's minden várakozás ellenére a' kamat-csökkenés halasztása mellett fog szavazni, mit a' ministerium is javasolt, de szavazati többség nyilatkozott ellene.

Legújabb hírek szerint tán még 8 nap mulva sem fog a' ministerium kinevezetni. Közönségesen azt hiszik, hogy vegyes leend az, mellyben mind a' doctrina, mind a' tiers-parti, mind a' most ujra és folyvást emelkedő páirség képviselőt nyerend.

A' páirszéki ülés után egy napon arra kérte meg valaki Fieschit: írva nevéét egy emlékkönyvben egy lapra, mellyre Fieschi az ülés folytatában lerajzoltattól, de hol a' rajz épen nem vala hízeltő. Fieschi nagy sziveséggel következtől irt oda: „Magamat itt igen csúfnak találok. Fieschi.“ 'S tüstént arra husz louis-dort ígérték a' lap birtokosának a' kép 's aláírásért. Fieschi igen jó kedvű, minthogy Lassave Ninának nyugpénz ígértetett.

Jegyzésre méltó a' kir. főügyész vádeloadása Fieschi ellen, mellyet ellene a' páirszék febr. 10-ki ülésében fölolvastott. E' vádeloadás a' népszenvedélyek rajzával kezdődik, mellyekre 1793-ból hoz föl példákat, 's azokat vádolja, kik a' juliusi revolutio után az 1793-ki elveket akarák ismét föltámasztani. Ezután nagy bizonyossá gyanánt nézi azt az isteni gondviselésnek, hogy a' főczinkos megsejülte daczára is életben maradtott. Fieschi viselőt 's erkölcesei vizsgálatában azt mondja, hogy őt sem gyűlölség, sem megbántás nem ingerlé bosszura, de hogy még azon politikai böszület sem találták benne, melly királygyilkolásra vezet. De Fieschi (a' hamisító) nagyon szonjazá a' dicsőséget, 's ezen szonját minden áron ki akará elégiteni. Fieschi minden más körülmény alatt jeles ember fogott volna lenni (mint sok más gonosztevő). De vétkes kezekbe került, 's ezek önszeretést hasznukra fordították; nagy hirt nevet igérvén neki. 'S ime Fieschi, a' ki sem nem gyűlölte a' királyt, sem általa nem bántatott meg, de politikai vakbuzgó sem volt, 's ennél fogva nem gondolt valamelly magas köteleltséget teljesíteni, ezen pusztá igéretét meg akará a' királyt ölni. Maga Fieschi, úgymond továbbá a' derék tisztü ügyész, meg van arról győződve, hogy ő e' jelen időben a' legnagyobb gonosztevő a' világon, de megbánta tettét, 's most azzal akar érte lakolni, hogy Moreyt és Pepint vádolja be. 'S így hát ezeket még keményebben meg kell büntetni. Szóval a' tisztü vádló ügyész mint-

hogy Fieschi olly indokla kiengemeg, 's azt vétk

sical szíttisztü ügyescht a' sulya enyített 's helyzetéket, 's esett állmiant a' törvényes Fieschi védelmé el nem nyomozak et 's g lesben F szalkoda esbaitás mellyeket semmi I a' legto hét hónkell a' h fogadott Morey vely ch (cloaca) mozgott a' közön mutata másiban kalandoz eldötek. ügyasa méreteres rey ez Fies

észrevévonja a' Mindenlajja önna szinte a' a' nyilva den két asszony zék. Eft hitetett laha há

sítak, M. de la procuracia hasonló nek háza britt se kitetszik delései tekre le dugába lehetett hogy mi tak, is na sem a' katon már is követke latt, sü boszant 's terve volt is, kijátszat ben, mi néget ok elesett, rel elfog hány as dötték. 's ez m

hogy Fieschi vétkességét kétségbe nem vonhatja, legalább annak oly indítóokokat szándéka tulajdonítani, melyek a közönségnek ha kiengesztelést nem is, legalább szánakozó részvételt nyerjék meg, 's minden haragjokat Moreyre 's Pepire, a két republicanusra, mintha csak republicanus volna képes vétket elkövetni, 's azt vétkes indítóokból, háritsák.

Szintily hangu vala Fieschi védelme, melyet Patorni corsicai születésű ügyvéd vitt. Ez meg nem elégedvén azzal, mit a tiszti ügyész már Fieschi részére kedvezőleg mondott, miután Fieschi annak rövid életírásában egy kevéssé megdicsérte, 's vétkes sulya enyhítésére azon körülményeket fölhozta, hogy Fieschi megbánta tettét 's megvallotta az igazat, az impudatio gyöngítésére Fieschi helyzetét hozta föl; 's ennek rajzolásában egyenesen a' minisztereket, 's névszerint a' belministert vádolta, hogy Fieschi kétségbeesett állapotját ő okozta azzal, hogy megvonta tőle a' segédelmet, miután hamisított oklevelei napfényre jöttek, sőt a' hamisításért a' törvényszék 's rendőrség üldözni kezdék. Mind az elnök, mind Fieschi maga megintették a' védelmezőt, ki nem szünt meg Fieschi védelmét e' hangon folytatni mindaddig, míg az elnök a' szolástól el nem tiltotta. E' védelem összegezve Fieschi viselkedését a' nyomozás 's tanuvallatás alatt a' párisra érkezett, különös érzelmeiket 's gondolatokat támasztott a' hallgatóságban. A' következett ülésben Fieschi eleinte enyélő kedvű volt, 's Pepin és Boireau viszálykodásából tréfát üzött. Pepin Boireaut vádlá 's Boireau Pepint elcsábításról. 'S midőn Pepin azon számos hazugságra hivatkozott, melyeket Boireau a' vallatáskor mondott, 's annál fogva kevés vagy semmi hitelt sem érdemel, Fieschi mosolygva jegyezte meg, hogy a' legtöbb nő 7dik hónapra esik gyermekágyba; Pepin is, ki csak hét hónap óta ül, majd megmondja még az igazságot, csak nem kell a' bátorságot elveszteni. Azonban Fieschi ezen jó kedve, melyet a' hallgatóság komolytalan 's nem méltó viselkedésével 's kaczagva fogadott, csak hamar mérges haragga változott, midőn Dupont, Morey védelmezője, a' hitetlen corsicainak gazsági után még kevély characterét is rajzolni kezdé, mely a' főváros söpredékében (cloaca) teljesen elmerült. E' beszéd alatt Fieschink ide 's tova izgett mozgott, arczát rángatta, mintha tarantula espedezte volna. Ellenben a' közönség gyakran hangos részvételt fogadta megjegyzéseit. Kimutatta ezután az ellenmondásokat Fieschinek és fiatalágysának vallomásaiban, 's megjegyezte, hogy mind a' kettő eleitől fogva vétkes kalandozó volt, kik csak cselekekhez 's vétkesekhez szokván, azokból élődtek. Kimutatta, hogy a' Morey részvéte iránti egész gyanu Fieschi, ágyasa és Boireau vallomásán alapul, kik mindnyájan másuttan ismeretesek 's megrovattak czinkosságuk miatt. A' többi tanu Morey-t egy más valamelyi hozzá hasonló személlyel cseréli föl, 's ez Fieschi valóságos czinkos társa.

E' tekintetben egy párisi levelező febr. 11kéről következő észrevételt tesz az Allg. Utgban: „Fieschi póre annyira magára vonja a' közönség figyelmét, hogy a' miniszterkérdés sem jobban. Mindenkinek megvan saját rendszere, mely szerint magyarázgatja önmagának Fieschi vallomását, a' bebizonyított tetteket, mint szinte a' pör fölfedezett titkait. Azonban igen szemet szur, hogy a' nyilvános vádló (a' tiszti ügyész) a' főczinkos vallomását minden kétségen túl teszi, noha vannak némely tanuk, kik (p. o. Petit asszony) annak hitelességét igen sok dologra nézve gyanuba hozzák. E' fölött a' ki Pepint Fieschi mellett látja, soha sem fogja elhíthetetlen magával, hogy Pepin, a' gyáva, csábította volna el valaha bármire Fieschit.“

SPANYOLORSZÁG.

Guetaria és Lequeitio várakat folyvást ostromolják a' carlisták, 's néha néha S. Sebastianra is lődöznek. — Saragossában M. de la Rosa és Toreno urakat mint azon párt főnökeit, mely a' procuradorházban Mendizabal bukást okozá, in e'függé megégették; hasonló történet Arragonia képviselőjével, Polo y Monge ural, ki nek hazát a' nép megrohana. — Egy angol tiszt a' Vitorianban fekvő brit segédseregétől tudósítást közöl a' londoni Courfrral, melyből kitetszik, hogy jan. 16, 19 's 20án Cordova generálnak oly rendelései érkeztek a' brit sereghez, melyekből közellevő utközetre lehetne következtetést húzni; azonban a' nagy várások ismét dugába dülték. A' sereg mindent végre vitt, a' mit tőle kívánni lehetett, de valami megfoghatlan okból ismét parancsolat érkezett, hogy miután három egész éjjel, a' leghidegebb időben, kün tanyáztak, ismét vissza vonuljanak fészkeikbe. Így a' kiindulásnak haszna semmi; sőt néhány ember 's a' pogyász egy része elveszett, a' katonák áthúlván betegség magvait hozták magokkal, 's már is százaneként feküsznek a' kórházakban, azon hideg éjtelek következtében, melyeket sátor 's menedék-fedél nélkül szabad éga-latt, sűrű ködöt nyelve, töltöttek. Ez valóban igen szomorító 's bosszantó bánásmód Cordova részéről. — Mi volt ebbeli szándéka 's terve, nem tudhatni; hihetőleg épen semmi sem volt, vagy ha volt is, igen szerencsétlenül levén kiszámítva, az ellenség által kijátszák. A' spanyol sereg vesztesége ezen bosszantó séta közben, mintegy 2-300 emberre mehet, a' mi általános elégtelenséget okoz; a' brittek közül 2 tiszt megsebesült, 3, vagy 4 közember elesett, Street hadi biztos néhányad magával 's 15—20 öszvérral elfogatott, melyek mind hadiszerekkel valának terhesek. Néhány asszonyt is elfogtak, de levétközöttvén, ismét vissza küldötték. — Ismét híre van, hogy Cordova elbocsátatású kívánja, 's ez most hihető is, mert Evans generallal igen rosszul egyezik.

Legújabb vitoriai tudósításokból a' 16—17ki szerencsét-

len mozgások által okozott kedvetlenség tűnik elő, 's mindenki át kezdi látni Cordova tehetetlenségét. — Azonban ő mindaddig nem tevő le fővezérségét, hanem seregei egy részével Pamplona alá ment, hová a' brit segédsereg is 31én rendeltetett. A' Globe is hasonértelmű híreket közöl, mik szerint Cordováról mind inkább behonyosul, hogy ő igen kétes és gyanus szerepet játszik, 's hihetőleg, ha a' fővezérséget önként el nem tenné is, a' királyné által attól megfosztatik. Ugyan e' lap írja, hogy az elfogott Street biztos tisztet, 's néhány fogoly társait a' carlisták agyon lötték.

Evans gen. azt írta vestminsteri választóinak, hogy igen o-hajtana, mihelyt csak lehetséges, parlamenti kötelesegei ismét át-vehetné, visszatérni Angliába, ámbár azon fontos ügy, melyet helybenhagyásával védelmez, még egy időig Spanyolországban maradását kívánja. — A' barcelonai helyhatóság hízelkedő fölírás küldött a' regensnéhez a' cortes-fölösztátra nézve. A' föllegvár előbbi parancsnoka d. Pedro de Pastors Madridba utazott, 's úgy fejezte ki magát, hogy ha épen szőlásra erőtetik, majd szól ő, még pedig talán többet is, mint kívánnák.

A' Globe szerint d. Carlos hadi és polgári kormánya jelenleg következő személyekből áll: d. Sebastian infans, első segéd, Monasterio és Valdespina marquis, mint grandok; d. Jose Vincencio az alcantari marquis fia, mint kamarás; Surera és Texeiro ezredesek, Sacanel alezredes, Guillan kapitány és Santa Ofalla marquis mint egyéb udvari tisztékből; Cruz-Mayor urból, mint ideigleni statusministerből; Casa Eguia gróf fővezérből, Moreno és Maroto generál- haditanácsosokból, Massuraga gen. a' tábornoktest fejből; ezenkívül Cabanas, Cuevillas, Villareal, Gomez, Iurralde, Guergue osztálynokokból, Martinez és Pinheiro eddig osztályal nem bíró vezérekből, 's Aragon general-intendantból.

Ő szentsége XVI. Gergely pápa e' f. hónap 1jén össze-gyűlt cardinál titkos tanácsban következő beszédet tartott diák nyelven: „Már hatodik éve kezdődik, tisztos atyámfiai, mióta Mi, ha érdemünk nélkül is, Isten átláthatlan végzete szerint ezen sz. Péter székére magasítottunk; bár azon jó kívánságokat, melyeket ti fölemeltetésünk napján oly szeretettel nyilatkoztattatok, a' szív azon vídamságával fogadhatók, mely érzelmek ily ömledésének megfelelő. De minő szerencsétlenek 's kívánatlankkal ellenkezők az idő viszonyai! Mert nem titkolhatjuk el magunk előtt, hogy a' szorongatások, melyek mindjárt pápaságunk elején az anyaszent-egyházat látogatták, nem csak nem kevesültek, hanem naponként annyira növekedtek, hogy minden hódolás és szerencse-kívánat mellett sem csilapíthatjuk a' bánatot, mely bennünket nyom; mert ti tuljátok, hogy egyebet elhallgassunk, minő állapotban voltak az anyaszentegyház dolgai Portugáliában, midőn Mi a' rajta el-követelt méltatlanságok 's az egyházi hatalom és szabadság isten-telen csönkítatásai miatt a' ti gyülekezetetekben többször panaszok-dánk. Oh mi keserves ez, és mi méltatlan azon nemzethez, mely különben eddig abban helyezé dicsőségét, hogy „leghibebb“ nevet visel-ő királyoknak engedelmességek! Ismételt fölcsalások és inté-sek után részünkről, oly sok 's nagy bizonyági után a' hosszútűrés-nek, melyeket adtunk volt, sem az anyaszentegyház 's ennek jogai ellen irányzott undok merényektől el nem állottak, sem a' ká-rokat, melyek e' rossz példából az egész kath. világra szétáradoz-tak, csak némi részben is helyre nem hozták; sőt nyakasságuk csordultig töltésére annyira jöttek, hogy azon szerencsétlen szak-dást, mely az anyaszentegyház 's vallás ellenségei által létre jött, még szemtelenebbül táplálják az által, hogy oly férfiakra bízák az anyaszentegyház-kormányzást, kik ez istentelenségben részt vettek, kik közül némelyek a' vakmerőséget és elvetemülést annyira vitték, hogy az oly hatalom ügye alatt, mellyel nem is bírtak, a' hi-vőknek az apostoli székkel minden közlekedést egyházi átok büntetése alatt megtiltottak, könnyen megfoghatjátok, mennyire nevelik e'félék azon fájdalom, mellyel már rég szívünkön viselünk, 's hogy meg-erősítnek azon már előbbi föltételünkben, hogy ily gonoszak, mint apostoli tisztünk kötelessége parancsolja, Istentől nyert hatalmunkal ellenszegülünk. — De nem egyedül erre szorul bünk oka; 's ti magatok, tisztos atyámfiai, kik kormányunk részvételére hivatta-tok, jól átlátjátok azt, hogy míg legbensőbb szívifájdalommal gyá-szolunk e' miatt, még egyebűt is adnak alkalmat könnyeinket új kön-nyekkel szaporítani. Mert ki előtt nincs tudva, minő kárt szenved-tett az egyház azon változás által, mely Spanyolországot, az ed-dig, vallásossága 's ezen apostoli szék iránt mutatott tisztelete ál-tal teljesen kitűnő, a' leggyászosabb módon megrázá? Mi ugyan, mi-után ott a' thron-öröklésről vita keletkezett, előnk példája 's ren-deleti szerint oly viseletet mutatánk, mely sem egyik sem másik rész jogait nem sérthet. De mivel egyszersmind béke-szeretet 's azon nagy királyságban lakozó hibeinkről gondoskodás által szoron-gatattánk, miután azoknak, kiket illetet, eziránti véleményünket nyil-tan kimondottuk, egyszersmind ohajtásunkat nyilatkoztattuk a' dolog ügy intézésére, hogy a' kölesönös viszonyok állapotja, mint akkor volt, megtartsassék. De mivel ezt csak bizonyos föltételek alatt, mely-lyek határozatunkkal, mit különben igen illendőnek találtak, szemközt ellenkeztek, adták meg, még csak arra ügyeltekünk, hogy tisztos atyámfiai Aloiz (Amat) niceai érsek, ki a' mi kedves fiunknak Ferencnek (Tiberi) a' római anyaszentegyház cardináljának 's je-sii püspöknek, ki meggyébe utazni szándékozott, követője volt, mint a' Mi 's az apostoli szék meghatalmazottja, a' lelki ügyvit-ele, minden politikai küldetés nélkül, bocsátassék oda. De ezen célunknak is föltételeket gördítének ellenébe, melyek szinte u-

gyan különbözök, de valóban egyazonok voltak az előbbiekel 's oda céloztak, hogy Minket a' Minmagunk által kitűzött szándékunktól elmozdítsanak. Így történt, hogy annak jelenléte, kit Mi, mint képviselőket Spanyolországba küldünk, ezen királyságban egészen hasznontalan és sikerrelenné lön. És nem lett volna é ez időben csupán a' szent szék gyalázatjára 's a' vallás kárára? mert miután ott az egyházi ügyeket egészen összezavarták, oly törvényeket 's rendelkezéseket kezdtek kiadni, melyeknek nem volt egyéb czéljok, mint az egyház jogait kisebbiteni, azt javaitól megfosztani, szolgálait méltatlanul bántani, 's a' szent szék méltóságát lábaikkal tapodni. Ilyen törvény p. o. mely által a' püspököktől a' könyvbírálatot elvették, 's ítéleteik följobbitelét a' világi törvényszékek elibe megengedték; ilyen a' biztosság-rendelés az egyházi dolgok általános reformját tárgyozó terv kidolgozására; továbbá azon törvény, mi által előbb a' szerzetes papságnak újonczok főlé ele megtiltatták, azután monostoraik eltöröltetnek, javaik a' statuskincstár számára elfoglalhatnak, 's a' klastromlakosok, a' mint épen jó, vagy előjárók felsőbbsege alul kivételnek, vagy épen világi állapotba becsátatnak. Ide tartozik még annyi lelképásztor elhajtatása saját aklaikból, a' népészek elűzetése, az egész papság kegyetlen elnyomtatása, míg az egyházi szabadság jogai egészen elmulasztottak, 's még a' püspökök is megfosztatnak a' pap-főszentelési hatalomtól. — 'S ezen gyalázatos, soha eléggé nem kárhözvetható rosz cselekedetek a' niceai érsek szemé láttára vitetnek véghez, anélkül, hogy neki megengedtetnék a' hit 's apostoli szék ügyét illő panaszátál által őtalmaszni, a' honnét nagy bosszúság ébredt minden jól gondolkodóban, kik e' hallgatásból azt következtethették, hogy az apostoli szék e' dolgokban enged vagy ezeket legalább eltűri. Midőn már apostoli tisztünk szentségével ellenkezett az anyaszentegyház illy nagy gyalázatját tovább szenvedni, jónak találtuk ugyanazon tisztos atyánkfőzt főlösztítani, hogy Spanyolországot hagyja el, a' mi néhány hónap előtt meg is történt. Különbön illy fontos dologban, hivatalunk kötelessége szerint, el nem mulasztottuk, több ízben panaszkodni és szót tenni az egyház és szent Péter széke ellen elkövetett méltatlanságok miatt, azoknál, kiktől várni lehetett, hogy azokat ismét jóvá teszik. De fájdalommal és nem örömmel mondjuk: az apostoli hang kiáltása és panaszos veszekelése semmit sem használt. Ezért úgy hittük, hogy mai gyülekezeteink alkalmát használjunk, 's a' dolgot tudotokra adunk szükséges, hogy mindenki tisztán lássa, hogy mi a' fenemlített intézkedéseket, melyek az egyházi hatalom 's ezen szent szék oly nagy lealáztatásával 's a' vallás oly nagy kárára történtek, legfőbb mértékben roszzaljuk, 's azokat semmiképen és erőteljessé tartjuk. Mivel azonban azon szent nap emlékezete újul most meg, midőn a' szűz isten-anya a' templomba lépett, hogy a' mennyei atyának egyszülött fiát, a' szövetség angyalát, a' földön oly sokáig ohajta várt békekirályt bemutassa: ezenal ugyancsak intünk titeket, kik itt jelen vagytok 's fájdalomkban osztoztok, hogy esedkelve hozzá járuljatok, 's imádságokat a' miékkkel egyesítve, az egyház szomorú állapotjára segélyt könyörögjétek, hogy ő általa, kinek saját hivatala minden tévelygő tudományt megsemmítni, a' viszálykodások kiegyenlítettessenek, a' zavar elműljék, a' béke 's nyugalom helyre álljon és Sion leánya minden sahoztást elfelejtve, gyászát letéve, vidámság köntösébe öltözhessék."

PORTUGÁLIA.

Febr. 5-ig szóló tudósítások szerint a' követházban a' trónöröklésről 's a' 8700 katonaszédéről folytak a' viták. A' hadiügyek biztossága kijelenté, hogy a' sereg fővezérségét sem a' királyné férje, sem semmi külföldi ne viselhesse. — Loulé marquis a' hivat. hírlapban köztudomásra bocsátá, hogy a' Szardíniával keletkezett viszálykodások a' britt kormány közbenjárására megszűntek, 's a' kereskedési zár folytatták. — A' portugáli segédsereg második és harmadik osztálya parancsot vett az újabb madridi történetek következtetésében, hogy Portugália határaitól, a' mennyire csak lehetséges, messze ne távozzék.

Későbbi lissaboni hírek szerint a' követházban, a' délamerikai szabad státusokkal 's görögországgal kereskedési alkudozások szükségéről volt szó; továbbá helybenhagyatott Tavares Carvalho urnak azon indítványa, hogy idegen státusokkal kötött szerződések a' cortes előleges helybenhagyása nélkül végre ne hajtassanak. Palmella hg. gyakorta tanácskozik a' királynéval 's a' legnagyobb befolyású státusemberekkel. — A' főváros egy gyanus házában 600 fegyvert találtak. Gyilkolás és ragadozás folyvást napi rendben van, 's még febr. 3—4-ike közti éjjelen is három holttestet találtak.

A M E R I K A.

Éjszakamerika. Az elnök küldeményéből, mint hogy az különben már úgy is ismért dolgokat foglal magában, csak azon helyeket közöljük, melyekben a' francia-amerikai ügyre nézve közelebb fölvilágítás fekszik. Miután a' már többször említett történeteket elbeszél, így folytatja: „Mint hogy Barton ur utatása következtetésében, az egyesült birodalomba visszatért, 's a' francia ügyviselő is visszahivatott, a' két ország között minden diplomatai közlés megszűnt; melly állapot a' francia kormány részéről nem érhető érzélességből eredett, részünkről pedig vonakodása által szükségessé tette, hogy teljesítsük szerződésünkben azon kötelezéseket, melyeknek általunk történt hű megtartása által a' francziák mai napig némely fontos kereskedési haszonban részesülnek.“ Elbeszéli azután, mikép javasolt nélemly rendszabályokat

a' szerződésnek a' francia kamarák által történt félrevelése küvetkezésében, melyek barátságos viszonyok fenntartására czélzának; 's ismét így folytatja: „Ez idő óta Franciaország kormány minden ága által elismért követelésünk helyességét, 's a' szerződés kötelezéseit; a' pénzeket is megrendel, melyek teljesítésre szükségességek, 's ámbár a' fizetést oly okokból, melyek ránk mint független nemzetre, 's fenállásunkra nézve életbe vágók, visszatartoztatta, föl nem tehetni még is, hogy állandó maradásra határozta volna el magát ez általánosan nem védhető helyzetben. Mind-ezek következtetésében a' vizzályos kérdés másított állapotjában, 's a' fenforgó körülmények közt, míg e' határozása egészen kitűnendően állónak 's elégségesnek hittem, ha Franciaország vonakodása kötelezési teljesítésében azzal viszonzottatik, hogy a' francia természetvények behozatala, 's a' francia hajók kikötése révéinkbe tiltászk meg. Önök dolga, mint a' nép képviselője ezen elvagy minden kereskedési közlést megtiltani, vagy egyéb ellenszabályok közt választani. Dolgaink jelen állapotjában én az első ajánlom. — Ügyviselőnk viszálytörtét nyilvános tudósítások kísérek Franciaország tengeri készületeiről, melyek tengerreink szűnnek. E' készületek okáról 's czéljáról nincs hiteles tudomásom, sem a' megítélhetős más eszközével nem bírok, mint a' melly Önök előtt is nyilván áll; de akármí annak czélja, nekünk hasonló készületek kell tennünk. Ha e' készületek arra czélzó, hogy az egyesült státusok népe 's kormány cselekvésmódjára befolyást gyakoroljanak, becstelenség volna csak egy pillantásig is késni azon választással, mellyel a' dolgok fekvése ajánl. De történjék akármí, azon fölvilágítás, mellyel Franciaország kíván, soha sem adathatik meg; 's hihetőleg a' még oly hatalmas, még oly parancsoló tengeri erő sem fog bennünket, akár messze, akár partjaink előtt jelenjék meg, magas kötelességünk teljesítésétől eljesszeni, mellyekkel megbízóinknak, nemzeti karakterüinknek 's a' világnak tartozunk. —

Az ujjorki lapok sokat foglalkoznak a' francia-amerikai kérdéssel. A' kormány értelmében író lapok az elnök által javasolt rendszabályokat föltétlenül javallják, arra szólják föl a' törvényhozást, hogy a' becsület és hazafiság nevében támogassák őt. Az ellenzéi sajtó ellenben keményen kikelt az elnök 's pártja háborús szelleme ellen, 's arról vádolják őket, hogy az ország való érdekeit bősziült hadvágynak áldozzák föl. A' congressus e' tekintetben még semmi határozást nem tett, azonkívül, hogy a' tanácsban 22kén a' bocsátvány azon része, melly a' tengerészet 's védtüzetek szaporítását tárgyazza, a' külügyek biztosságától elvetetett, 's a' szárazföldi tengeri erő biztosságához utasított. 23kén azonban a' tanács következő határozást hozott: „Végeztetett: hogy, bármí nagyra becsüljük is kereskedési közlekedésünket Franciaországgal, 's bármely igen sajnáljuk, ha a' barátságos viszonyok a' két kormány közt megháborítottak, még sem átaljuk javálni a' kormány által fölvetett állást, 's abban támogatni azt, nyilvánítván, hogy a' kormány egyik ága részéről ennek hivatalos közlése miatt a' kormány másik ágához ez országban, más nemzet iránt minden mentegőzész teljes lehetlen.“ Jegyzésre méltó, hogy Adams is, a' volt elnök, osztozik Jackson nézetében.

N É M E T O R S Z A G.

A' bajor rajnavidekről febr. 10-rol azt írja valaki az Allg. Zigban, hogy az ugynevezett zugdi-ügyvédeket a' kir. békebíróságoknál megkorlátozták. Ezek tulajdonképen nem is ügyvédek, hanem csak kontárok. Az igazsági miniszterék azt határozta, hogy a' békebíróságok előtt is csak olyanok vállalhassanak föl idegen ügyeket, kik megvizsgált ügyviselési jelöltek.

E L E G Y H I R.

Egy cininnati polgár (Éjszakamerikában) M. Grew új készületet talált föl, mi szerint a' vasutakon 's folyókön vagy esatornákön már nem gőzzel, hanem csupán megsejritett levegővel kocsikat 's hajókat hajthatni. Az egyesült státusok legkitűnőbb ingenieurjei, kiknek mozgonya mintáját bemutató, elismérték e' találmány fontosságát, 's oly véleményük, hogy az a' gőzzel cüst idővel egészen kiszorítandja.

Gabonaár: vidéki városink piaczin; pozs. mérője váltó garasban.

	búza	készér.	roza	árpa	szb	kukur.	köles.
Feb. 12én Arad	64—52	40	28	24	28	28	—
„ 11én Ungvár	80—76	75	44—40	42	24—20	58—55	100
„ 13án Győr	100—95	80—75	60—55	52—47	37—33	53—50	65—60
„ 13án Miskolcz	95—90	70—66	56—52	40—39	26—20	44—40	130—125
„ 12én N. Beeskerek	70—60	50—40	—	25	25	30	40
„ 13án Pécs	80—70	55—50	37—35	28	28	32	—
„ 18án Mosony	120—88	80—70	68—64	54—48	39—34	66—56	—
„ 19én Uj-Becse	80—70	65—55	—	27—25	27—25	30—27	—
„ 20án Szeged	70—65	50	45	30	33—30	32	45
„ 20án Komárom	—	—	—	36—35	54	—	—

Gabonaár: febr. 26dik Pesten: Tiszta búza 93 1/3—86 2/3. Készérés 63 1/3—60. Rozs 50—48—43 1/3. Árpa 48 2/3—45 1/3—40. Zab 31 1/3—30—26 2/3. Köles 53 1/3. Köles kása 110—106 2/3. Kukurica 45 1/3—43 1/3—40.

Pénzkelet: febr. 23án: 5 pCtes státusköt. 102 7/8; — 4 pCtes: 99 5/8; — 3 pCtes 75 5/8; — 1820ki kölesön 221 1/10; — 1834ki 572 11/32; Bank-reszvény 1365.

Dunavízállás: febr. 25én: 6' 8" 9" — 26án: 6' 6" 6" — 27én 6' 5" 9.

Budai lotterin: febr. 26kán: 30. 33. 8. 56. 38.

Szombaton Martzius 19^{kén}

000 délután 4 órakor

000 kezdődik Bécsben a'

TIVOLI'

közönségesen kedvelt kijátszatásának sorshúzása,

's az első kivont Sors

megnyeri a' szép

TIVOLIT

tökéletesen rendbe hozva, vagy kész pénzben

for. 200,000 v. Cz.

A' második sors 6,000 lat ezüstöt, melynek értéke for.	30,000
A' harmadik sors 5,000 " " " " "	25,000
A' negyedik sors 4,000 " " " " "	20,000
Az ötödik sors 3,000 " " " " "	15,000

Öszvesen nyer

26,100 nyertes sors 525,000 for. álló sommát,

ugymint:

10 főnyertes 314,000 for. t. i.

1 nyerő TIVOLIT avagy . for. 200,000	1 nyerés kész pénzben . . for. 10,000
1 " 6,000 lat ezüstöt . " 30,000	1 " " " " " " 5,000
1 " 5,000 " " " " " 25,000	1 " " " " " " 4,000
1 " 4,000 " " " " " 20,000	1 " " " " " " 3,000
1 " 3,000 " " " " " 15,000	1 " " " " " " 2,000

26,090 mellékyertes 1,000, 600, 400, 250, 125, 100 's a' t. 's a' t. forintjával mind-

össze for. 211 000

A' szabad-sorsok nyernek for. 135,750 mellyek közül

1 díjas kész pénzben . . . for. 10 000

1 „ „ „ . . . „ 5 000

1 „ „ „ . . . „ 4 000

1 „ „ „ . . . „ 3 000

1 „ „ „ . . . „ 2 000

továbbá 600, 200, 100 's i. t. öszvesen for. 111,750.

Egészen új

e' játék' rendezése

csak 90 számból

álló sorozatokkal,

ennélfogva egy sors-szám sem megy feljül a' 90-en. Huzáskor a' szokott lotteria' 90 száma közül kivont 5 első sors határozza-meg ezen lotteriának mind rendes, mind szabad sorsait, úgyszinte elő- vagy utó nyerteseit is.

Mindenik kivont sorozat' valamennyi 90 számának bizonyosan nyernie kell.

Egyegy sors'ára 5 for. e. p. — Ki 5 sorsot vesz, 1 sorsot ingyen kap ráadásul.

Zinner D. és Társa.

Köllnerhof-utca 739 szám a.

E' játék' sorsai megszerezhetők Pesten

Kunewalder Testvérek'

írószobájában, Országút 568 sz.

Nyomtatás Landner Pesten.

NEW

Épen most
könyvk

**Az é
sült**

Két kötet. Az

Az éjsza
riti, mert hozzá
nagyágúra 's ere
genek alig ötven
ni időnkben, csal
zódással, hogy ta
kesebb mint Egye

Világos
tartományok' lass
dálatra méltó, n
gyarmatok es az
jainkban, adatnal
nyilatkozvány szó
tével fogja által l
vállalat volt, 's r
A' fordítás hu
szerü, a'

NEVEZETES ÚJ MUNKA.

Épen most jelent-meg 's árultatása ifj. Kilian György'
könyvkereskedésére lévén bízva, nála megszerezhető:

Az éjszakamerikai egye- sült országok' történetei.

Történetek' és földleírás dresdai tanítója

Herrmann Ágoston L. után

magyarázta

Velenzei Gábor.

Két kötet. Az egyesült országok' függetlenségi nyilatkozványának kőre metszett
aláírási hasonmásával (Facsimile).

Ára mind a' két kötetnek csinos borítékban 2 forint p. p.

Az éjszakamerikai szabad statusok' jelen állapotja az olvasót csodák' hitelére kényszeríti, mert hozzá hasonló a' nemzetek' történeteiben nem találhatik; éveire nézve gyermek, nagyságára 's erejére óriás, bölcseségére agg ősz — ilyen Éjszakamerika, melly függetlenségének alig ötvenedik évén túl bámulatra ragad bennünket. Mint történhetett legyen ez, kivált a' mi időkben, csak a' historia teheti megfoghatóvá, mellyett itt hirdetünk, azon belső meggyőződéssel, hogy talán egy történet sincs, azon időnek a' miénkkel való hasonlatossága miatt, érdekesebb mint Egyesült Éjszakamerikáé.

Világosság, belső tökély, teljesség a' részletekben, pártatlanság, tiszta kifejtése ezen tartományok' lassankénti művelődésének, kezdetük óta a' magok szabad, független 's mái csodálatra méltó, nagyszerű állapotjokig, helyegzik e' jelen munkát. Különösen a' régi angolgyarmatok es az anyaföld közti végső szakadás' okai tanulsággal teljesen, 's intőleg a' mi napjainkban, adatnak-elő; közlötetik, továbbá, ama' nevezetes 1776 jul. 4ikén költ függetlenségi nyilatkozvány szóról szóra. — Azonban, nem akarjuk az olvasó' érdekét előre elfoglalni, saját itele-tével fogja által látni, hogy a' jelen munkának nyelvünkre fordítása igen hasznos es hálára méltó vállalat volt, 's remeljük, hogy az minden rendű művelt' olvasók' pártolásával fog dicsekedhetni.

A' fordítás hű, az előadás nem körmönfont (!) hanem józan es egy-szerű, a' nyelv csinos, könnyen folyó es grammatikai pontosságú.

Hallatlan munka!

A' tüdővész gyógyítható.

R a m a d g e orvos tanácsát,
angolból fordítva és jegyzetekkel kísérve D. Hohnbaum főorvosi tanácsnok által
magyarosítá

N é m e t h y J ó z s e f.

4 kőre metszett és színezett lappal.
Ára csinos borítékba kötve. 1 ft. 12 kr.

Tapasztaltam, hogy egy nyavalyának gyógyíthatósága lehetséges, mely mind ez-
ideig orvosolhatlannak tartatott; még pedig a' gyógyszer nem áll valami gyógyszerári ARCANUM-
ból, hanem egyszerű, műszerlegi, minden esetben alkalmazható folyamatból (Processus). Az a' mi
mindez ideig sötétségben volt, már most reményem, fvilágosodott, és azonörvendetes meggyő-
ződés vigasztal, hogy ezen kis íromány által minden eddigi, csupán csak véleményeken nyugvó
sorvadási gyógy módok, melyek gyakran a' nyavalyát inkább nevelik, hogy sem gyógyítá-
nak a' régiségnek több hasonló hibás gyógymódjaival együtt — melyekre csak sajnálkozva és
pirulással emlékezhetünk vissza, érdemlett feledékenységökbe fognak süllyedni.

Arad Vármegye' Leirása

historiai, geographiai és statistikai tekintetben.

I. Rész. Historiai Leirás. Négy rézmetszettel.

Kiadta

F á b i á n G á b o r.

Ára egyegy kötetnek 1 forint. 40 kr.

R ö v i d é r t e k e z é s

a' magyar Játékszinnek

Budapesten állandóan leendő megalapításáról, 's a' színészi tagoknak jelenlegi
állapotokról.

Közi

S z i n o v á t z G y ö r g y.

Ára 24 kr.

M A
Ó cs. kir.
czellariához inté-
nyug. alezredest
elengedés mellet
Pozsonyh
némely országgy
mellyel a' tiszte
országgyűlés ala
méltánylásaul 's
egy igen csinos
Pest vme
lésében érdekes
vasaltatott „kisa
re) törvényjavas
bira nézve a' ha
a' már általuk
gyűlési biztosság
ki teher átvétele
fordítatnák 's em
megajánlott 400
tan ezen egye
tottnak látni akai
kezdett építését
Pestnél
ment végképen.
ha tán a' sokáig
folyását nem mut
jövevény, legink
kelés miatt kény
ros szemlátomást
e' körülmény mel
Pesten. —

A' magya
tálnál az elhunyt
kir. pecsét 's lev
iktatót nevezte ki

Károly - F
gászati iskoláalap
pítványul a' kápt
ez alapítvány ka
gászati eszközök
azok idővel kiá
külön alapítványt

N. Enyed
fessorai, midőn a
kezelt deák nyelv
kolajok egykori
tisztelőtjüket 's h
za előtt. „A' tisz
tik, hogy a' prof
ból álló tőkét veg
tatványt a' colleg
kem; úgy szinte
következőkben me
1834. Körösi

„Tisztel
ha kérditek, min
volt ez útra-indu
akartam maradni.
vezetőt semmi biz
nektek, tudom min
dött tudományos j
lottatok rólam, va
voltam 's mit dol
Sokat láttam, hal
lót; — még több
viselésnek, hogy
messze voltam is
letek. — Jöllehe
sokkal tartozom ö
emlékeztetik lelke
tem mindig nemze
tel viseltessem é
iránt, kérlek titek
okosan 's jó lékek